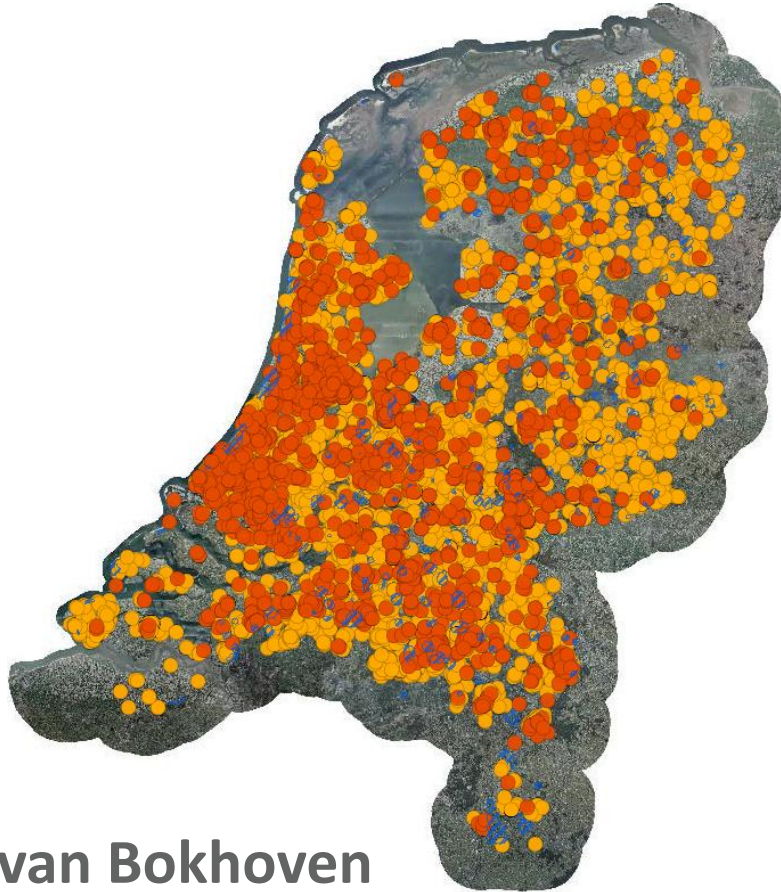

Dé partner voor het bedrijfsleven

Waarom is bodemenergie en aquathermie belangrijk binnen de energietransitie?

Drs. Ad van Bokhoven

7 maart 2019

- Arbo
- Asbest
- Bodem
- Energie
- Geluid
- Kwaliteit
- Lucht
- Milieu
- Veiligheid

Dé partner voor het bedrijfsleven

Voorbeelden

<https://www.kotool.nl>

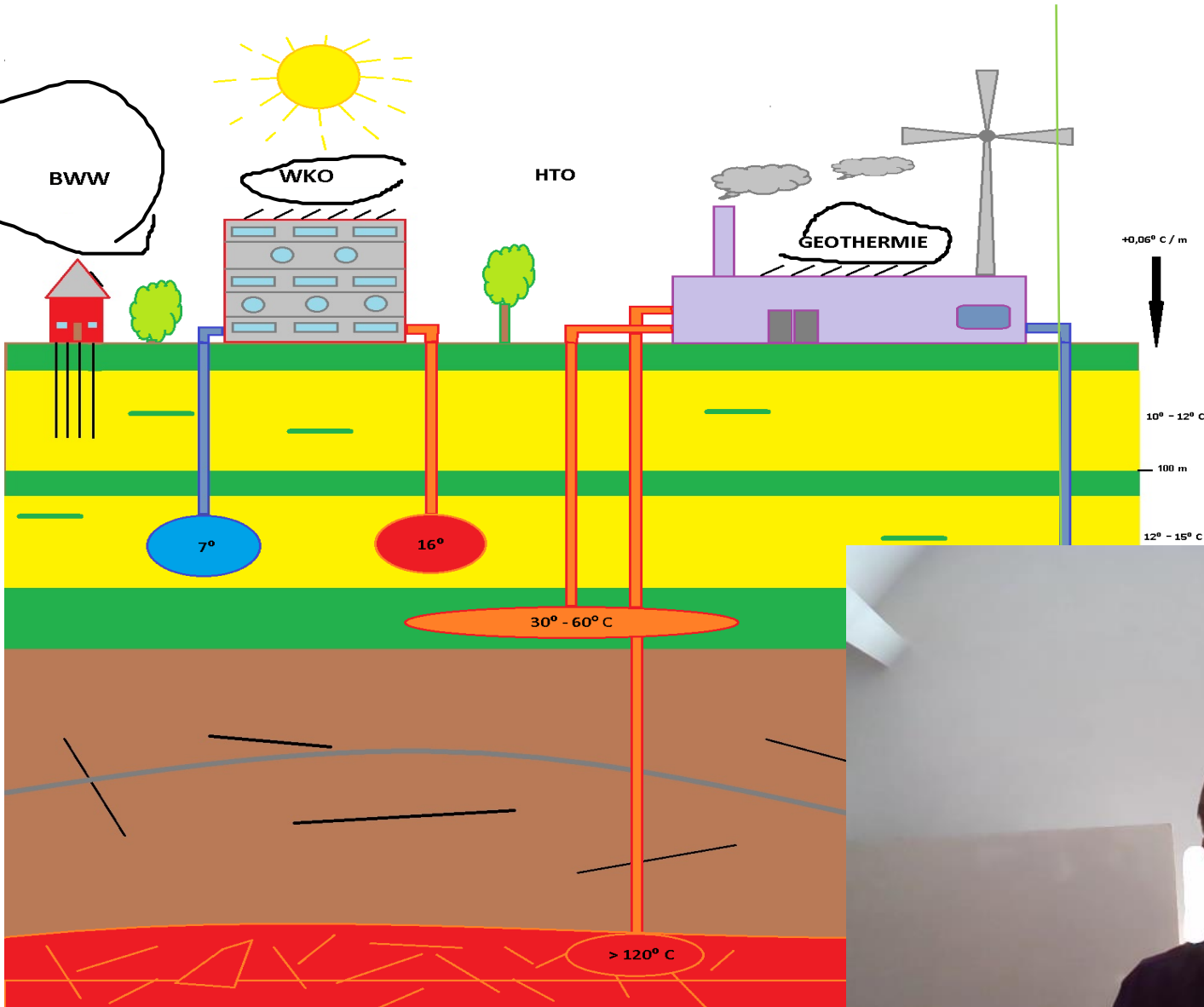

7 maart 2019

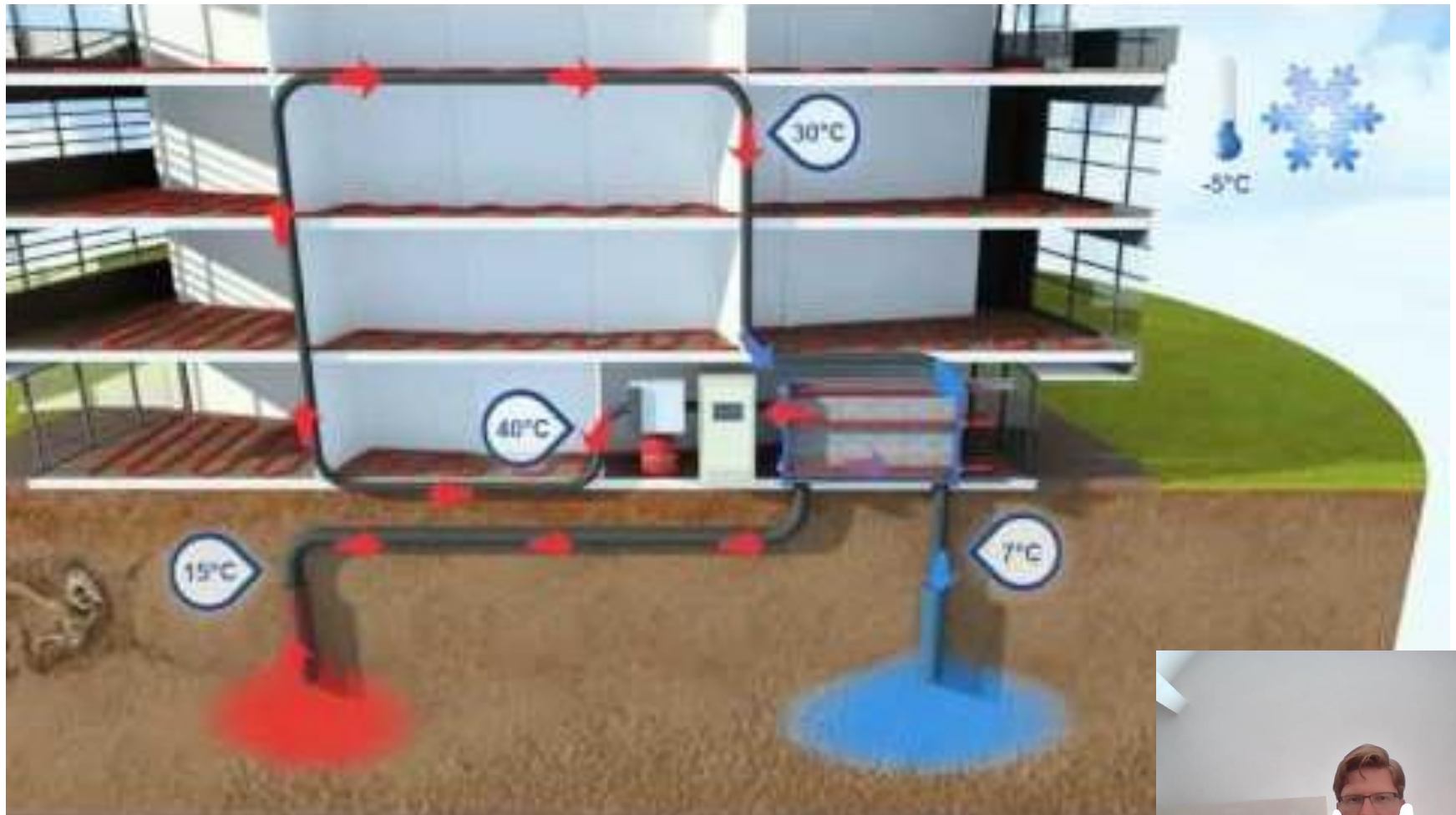

Duurzame energie uit de ondergrond

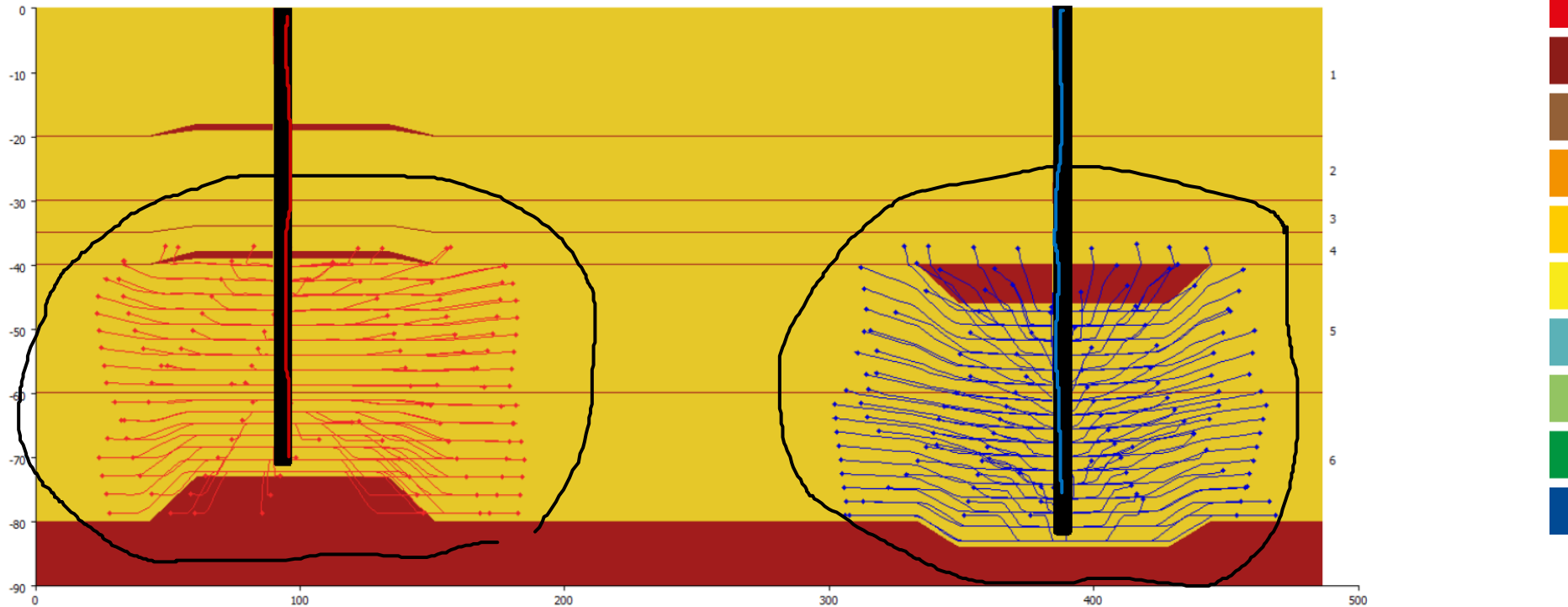
Wat is Bodemenergie?

Wat is bodemenergie? De onderdelen

Werking grondwaterbron bij BES

- Grondwater wordt opgepompt en vervolgens direct weer geïnfiltreerd!
- Het grondwater verplaatst zich tijdelijk in de bodem!

Werking van een bodemlus

- Een bodemlus is vergelijkbaar met vloerverwarming maar dan in de bodem. Warmteoverdracht op basis van geleiding!

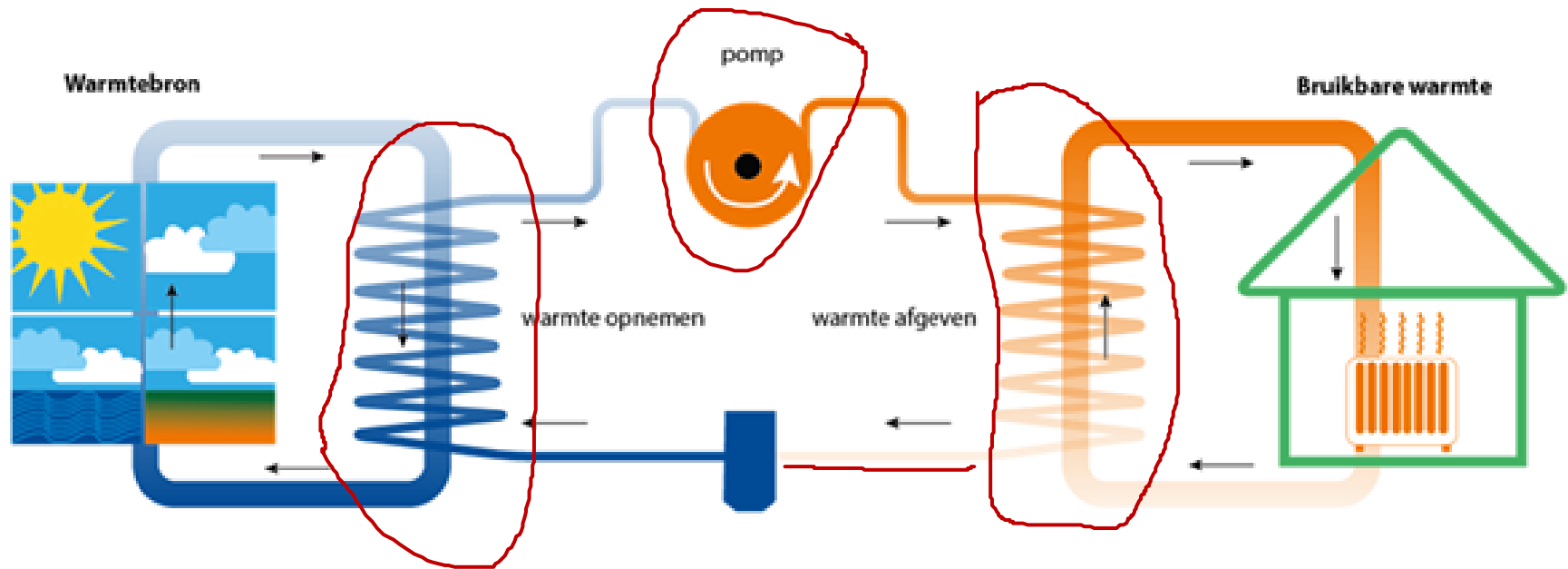
Werking warmtewisselaar

- **Enkel uitwisseling thermische energie!**
- Grondwater of circulatievloeistof stroomt aan de ene zijde van de metalen plaat
- En aan de andere zijde stroomt een circulatievloeistof richting gebouw (warmtepomp of afgiftesysteem)

Werking van een warmtepomp

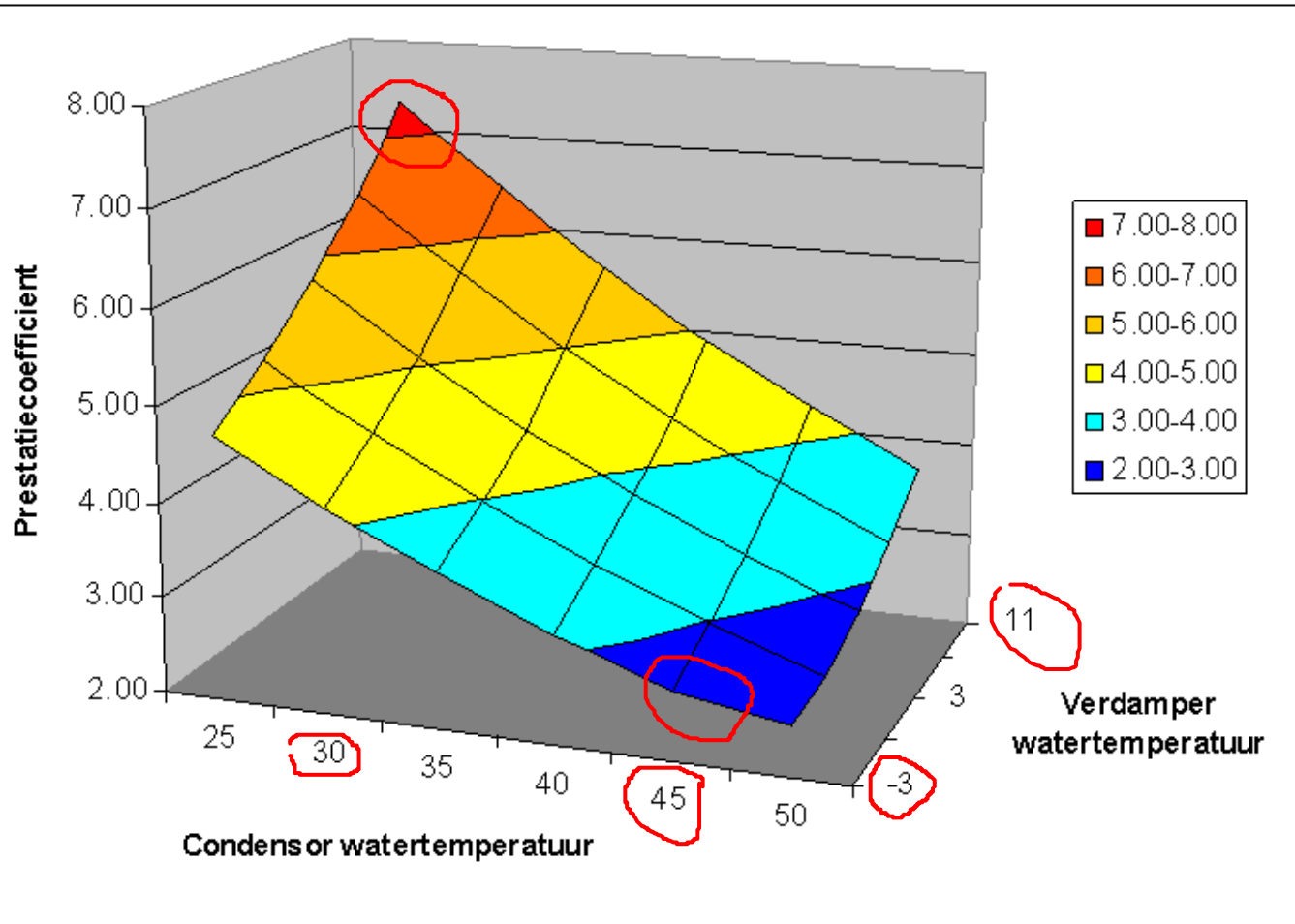

- Een warmtepomp verplaatst thermische (omgevings-)energie naar een gebouw, warmtapwaterboiler of proceswater d.m.v. een klein beetje hulp energie.
- Een warmtepomp is een omgekeerde koelmachine en kan meestal ook actief koelen.

Rendement warmtepomp

Rendement wordt bepaald door temperatuur omgevingsbron en afgiftetemperatuur

Werking van een balansvoorziening

- Een balansvoorziening wint aanvullend warmte of koude om tijdelijk in de bodem op te slaan!

Toepassing van Aquathermie

- Een oppervlaktewater bevat in de zomer veel thermische energie. In de winter echter niet!
  - T-zomer circa 25°C
  - T-winter circa 5 °C
- Aquathermie is goed bruikbaar als balansvoorziening van een bodemenergiesysteem

1. Relevante wet- en regelgeving voor bodemenergie (flankerend)

EPC

Warmte wet

(activiteit gerelateerd)

Wbb

BRL

ISSO

Ffw, Nbw
1998

Waterwet

Bestemmings-
-plan

Spoorweg-
wet

Keur,
PMV

Wion

Wm

2a. Wet- en regelgeving
specifiek voor
open systemen

Waterwet

Besluit
bodemenergie-
systemen

2b. Wet- en regelgeving,
specifiek voor gesloten
systemen

bo

Mogelijkheden om te reguleren

- Vaststellen interferentiegebied (gemeente):
  - alle gesloten systemen binnen het aangewezen gebied worden Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets-plichtig.
  - Opstellen bodemenergieplan / ondergrondvisie → voor vastlegging van de geldende beleidsregels binnen het interferentiegebied.
- Voor meer informatie zie:
<https://www.bodemplus.nl/onderwerpen/wet-regelgeving/bodemenergie/>
- Of neem contact met ons op!

Dé partner voor het bedrijfsleven

www.kwa.nl

Bodemenergie is een onmisbare schakel in de energietransitie!

KWA Bedrijfsadviseurs B.V.
Regentesselaan 2, Postbus 1526
3800 BM Amersfoort
t 033 – 422 13 00
e desk@kwa.nl

Ad van Bokhoven

E-mailadres: avb@kwa.nl

Phone: +31 614335850

bedrijfs adviseurs

Compliance

